

دەزگای بۆشپیری شەق - تەرتووک

بۆ تەمەنی ۹ تا ۱۴ سال

تشرینی دووهم ۲۰۱۱

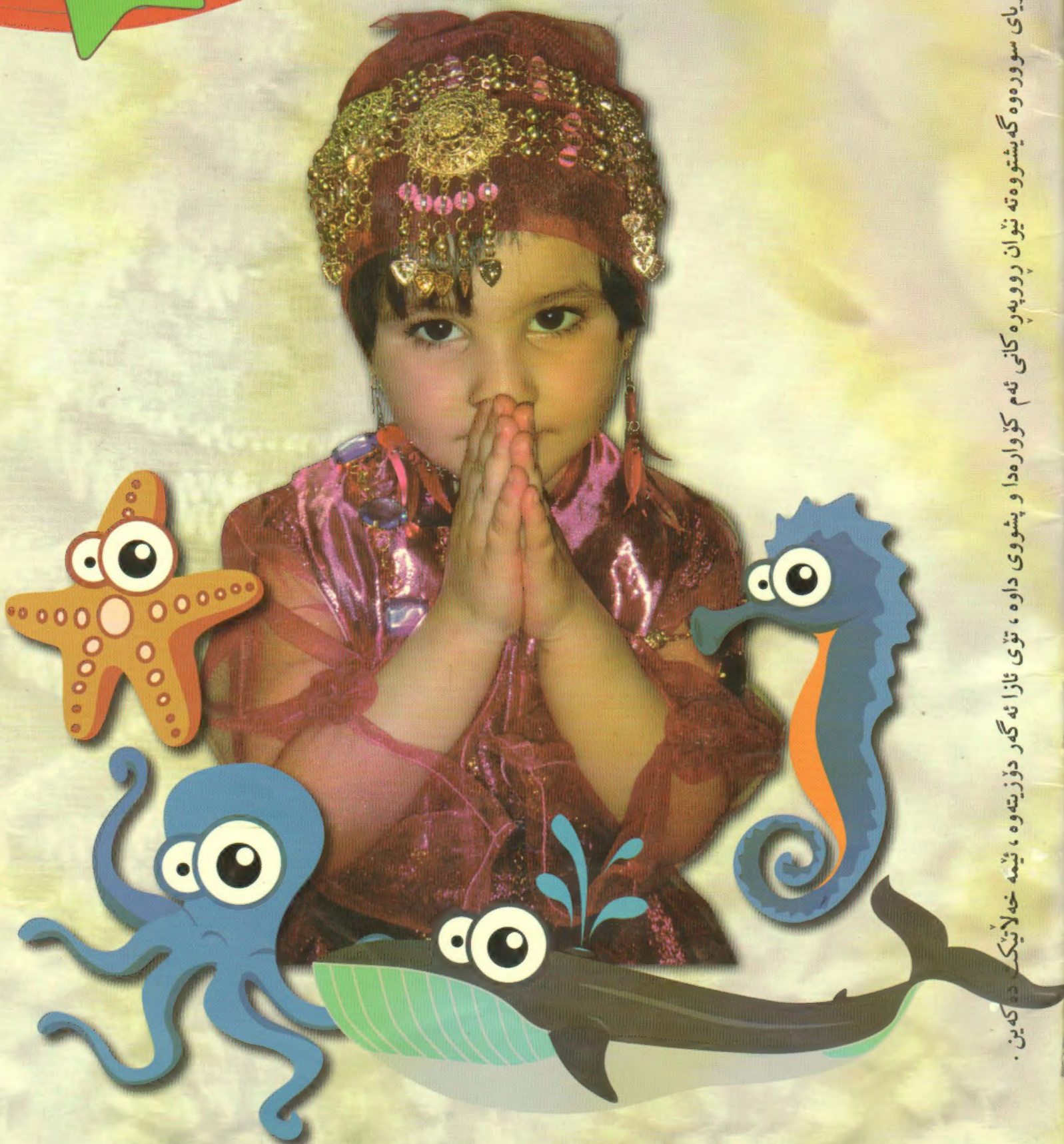
حاجیلە

منتدی اقرا الثقافي

www.igra.ahlamontada.com

گۆلی حاجیلەکانی دەشتی هاموون
نەکە ی بیدە ی بە نیر گیز جاری گەردوون

IV

کێسە لێک لە دەریای سووروو گەشتوووە تیوان رووپەرەکانی ئەم کۆوارەدا و پشوی داو، تۆی ئازا ئە گەر دۆزیتەو، ئیمە خەڵاتیەک دەکەین.

گولزاری حاجيله

دارچين

سهميره عهلى - خورماتوو

ئەو دارچينەى كە
وەك بەهارات بەكار دى، برىتييه
لە تويكلى دارىكى هەردەم سەوزى ناوچە گەرمىيەكان،
بەرزىيەكەى لە ئىوان ۱۰ تا ۴۰ مەتر دەبى.
نيشتمانى دارچين ولاتى سريلانكاىە و لە ناوچەكانى ترى
باشوورى خۆرەلاتى ئاسيا و لە باشوورى ئەمەريكا و
هيندستانى خۆرئاوا دەروى. گولكى زەردى هەيە و
بەرەكەى بچكولانەيە و شيوەى لە ميخەك دەكا.
دارچين بۆ چەندان مەبەستى پزىشكى بەكار
دى. بۆ نمونە: رىگرتن لە برشانەو و
كەمكردنەوەى ئازارى ماسوولەكان
و كەمكردنەوەى ريزەى شەكر لە
خويندا.

ژاله

زەينەب حەسەن - تەقەق

ژاله ڕووەكىكى زەهراويسيە و نيشتمانەكەى لە
دەورو بەرى دەرياي سيببەو تا چين دريژەى هەيە.
زياتر لە دوو مەتر و نيو. گەلاكانى سادەن و هەر
سى گەلايەك بە دەورى گريپەكى سەر لقەكەوون
و، رەنگيان سەوزىكى تۆخە. گولەكەشى سبى يان
لەبەر هەتاو و شوئنى نيوەسيبەر دەروى
و حەزى لە ئاودانى زۆر نيبە و
پەينى پيوستە.

سۆسن

ئەحمەد سەعيد - كۆيە

گولى سۆسن ڕووەكىكە بە پياز زياد دەكا و تەمەنى دريژە، گولەكانى وەك
پەلكە زيرينه رەنگاورەنگن، مۆر و سپين، بۆنىكى هيمنى هەيە. ئەم گولە دواى
ليكردەنەوە ماوہەكى زۆر دەمىنيەوە بۆيە دەشى بخريته ناوچەكە گول و بە
ديارى پيشكەش بكري.
سۆسن حەزى لە بەرەتاو و لە تەنكە سيببەريش دەروى. دوو هەفتە جاريك
پيوستى بە پەينە و، تەنيا لە سەرەتاي چاندنى پيوستى بە ئاودانى زۆر هەيە.

شوتيا

عەلى خەمەرەشيد بەرزنجى - سلیمانی

من خړ و دريژكوله
گه وره ياخود بچكوله
كه پى دهگم شيرينم
ميوه و ورزى هاوینم
دهمپاريزى تويك له كه
تا به جوانى پى دهگم
تويكلى سهوز و ناوى سوور
دهمناسيته وه له دوور
پاكم دهكهن به چه قو
قاشم دهكهن له سهرخو
له سهر قاپ له ناو سینی
زور جوانم كه دهمبینی
ئهوسا دهورم لى ددهن
دهمخون و تامم دهكهن
ئيسا دهازنن من چيم
هاهاها من شوتيم

عوسمان دهرويش شكور - كهركوك

هاوكارى گيانله به ران

ئهسهدى لور زاده - چه مچه مال

مام بوق نه خوش كه وتبوو
خوى لى دريژ كردبوو
كيسه ليك خوى پيگه يان
گوتى چيه هاوړى گيان؟!
دياره كه وا نه خوشى
قيرت نايه و بى هوشى
بوقه خسته سهر پشتى
به په له نهك به سستى
هينده بلى يهك و دوو
بو مالى مام قرژانگ چوو
ئهويش خيرا دهست و برد
به يهك دهري چاره ي كرد
پيمه كهنن مندانان
ئهوانيش وهك ئيمه وان
كاتيك نه خوش دهكهن
بو لاي پزيشك دهچن

مه تهل

نو پيته ناوى گيانداره
سپى وهك به رخ ره شه وهك كاره
له ناو مال و به ره هيوانه
دروستى دهكا هيلانه
مه ليكه دى له به هاره
پايز كوچ دهكا دووباره
پيتى پينج و شه شى وردى
ژماره يه كه به كوردى
پيتى هه شت و نو له گهل سى
يه كيكه كه هيچ نه يبيستى
پيتى سى و شه ش بنووسه تو
به سهر ئه و جييه دا برو
ناوى مه ته لمان كام مه له
ده هه ليبينه به په له

فهرست کلمات

بیلان - کهر کووک

بایت blade

گاز، گاز گرتن له شتیک مانای ئه وه یه که به ددانه کانت هه ول بده ی ئه و شته بیری.

بلیید blade

به و به شه ی چه قو یان شمشیر ده گوتری که پان و تیژه و بو برین به کار دی.

بله یم blame

گله یی، نه گهر وایزانی که سیک کاریکی خرابی کردوه، ئه وه گله یی لی ده که ی له سهر ئه و کاره خراپه.

بلانکت blanket

به تانی، ئه و پارچه ئه ستوره یه که به سهر پیخه فدا ده دری و بو خو گهر مکردنه وه خو مانای پی داده پوشین.

بلا یند blind

- به واته ی کو یر دی که ئه و که سه ی نایینی و له ههستی بینین بییه شه.

- به و پوشاکه ش ده گوتری که به سهر په نجه ره دا ده دری بو ئه وه ی دابو شری (په رده نییه).

بلوک block

- بلوک به پارچه یه کی ئه ستور و په قی دار یان به رد ده گوتری، وه ک ئه و بلوک چه منته یانه ی بو دروستکردنی دیوار به کاری دینین.

- هه روه ها به گیرانیش ده گوتری، بو نمونه کاتی ریره ویک ده گیری و هیچ شتیک ناتوانی به ناویا تیپه ری.

ناوی کورانه ی نوی

شارا نه همه د داقووک

پولو - سکل

تامان - چه په ر

دارقان - داربر

دلشا - دلخوش

دلشیر - ئازا

رامیار - شوانی په ز

ستران - گورانی

شاپاز - بازی سپی

شا - پادشا

مه لول - خه مبار

پایته ختی ولاتان

شلیر محیدین - قه لدری

بانکوک تایله ند

بروکسل به لجیکا

مانیلا فلیپین

نایروبی کینیا

نیامی نیجیریا

هلسینکی فنلاند

هاکانا کووبا

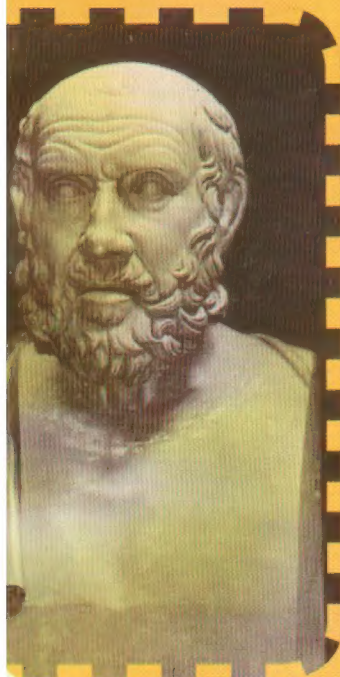
لیما پیرو

لاپاز بولیویا

گیتو ئیکوادور

ئەپۆکرات

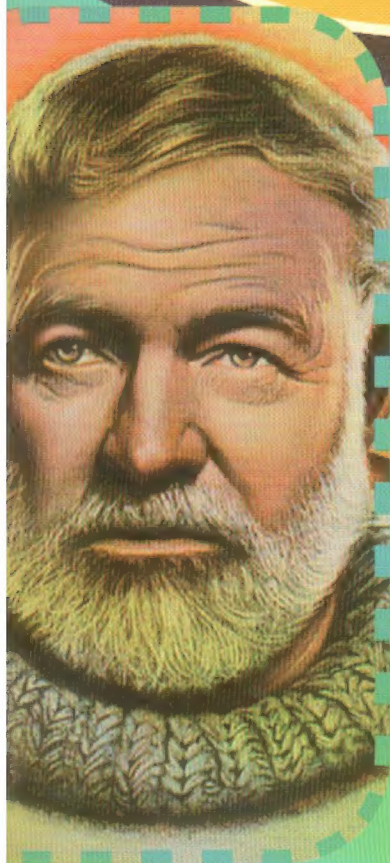

ئەپۆکرات باوکی پزیشک سالی ٤٦٠ی پێش زاین له دوورگهی کوس له دایک بووه و ٩٥ سال ژیاوه. و مەزنترین پزیشکی سەردەمی خۆیەتی، که توانی کاریگەریی بیروکە کۆن و دواکەوتووێکان لەسەر زانستی پزیشکی لایەری، هەروەها خاوەنی بیروکەیی ئەو سویندە پیشەیییە که پزیشکان لە کاتی بوونیان بە پزیشک دەیحۆن.

ئەم بلیمەتە توانی کۆمەڵی خەلک له خۆی کۆ بکاتەوه و زانستەکانی پزیشکیی فیربکات، دواي ئەوێ سویندی دان و، داوای لییان کرد ئەوانیش خەلکی تر فیر بکەن و سویندیان بدەن ئەو زانستە بەباشترین شیوه بۆ خزمەتی مروؤف بەکار بهینن. ئەپۆکرات له سالی ٣٧٧ی پێش زاین دواي دامەزراندنی بنەواکانی زانستی پزیشکی مرد و ولاتی یۆنان سالانە له ١٩ی ئەیلوولدا بەبۆنەي رۆژی ئەپۆکراتەوه ئاهەنگ دەگیرێ و ١٩ی ئەیلوولی سالی ٢٠٠٣یش بە رۆژی جیھانیی ئەپۆکرات دانرا.

ئیرنست هیمینگوای

حەسەب کەریم - کەرکووک

هیمینگوای له ٢١ی تەموزی ١٨٩٩ له ویلایەتی

ئیلینۆی له ئەمەریکا له دایک بووه، نووسەریکی ئەمەریکاییه و بە گرینگترین رۆماننوس و چیرۆکنوسی ئەو ولاتە دەژمێردی.

سەرەتا زۆر رەشبین بوو، بەلام دواتر دەستی دایە پەسنی هیزی دەروونی و کارەکانی پیشانی دەدەن که ئەم هیزه توانای رۆبەرپووبوونەوهی هیزه سرووشتییەکانی هەیه. له هەردوو شەری جیھانیی یەکەم و دوویدا بەشدار بووه و ملوانکەي ئازایەتی بەدەست هیناوه.

باوکی هیمینگوای پزیشک بووه و زۆر حەزی له راو و شکار بووه و دایکیشی ژنیکی ئاینپەرور بووه بەلام زۆر حەزی له موزیک بووه. سەرەتای دەرکەوتنی هیمینگوای له دنیای ئەدەب سالی ١٩٢٢ بوو کاتی کۆمەله چیرۆکی «سی چیرۆک و دە سروود» ی بلأو کردەوه.

لە کۆتاکانی ژیا، هیمینگوای له کووبا دەژیا و چەند هەفتەیک دواي ئەوێ ٦٢ سالی تەمەنی تەواو کرد، له رۆژی ٢ی تەموزی ١٩٦١ فیشەکیکی بە سەری خۆیەوه ناسا. بەناوبانگترین کارەکانی بریتین له: مالتاوايی له چەک، زەنگ بۆ کۆ لیڤەدری، پیر و دەریا، پیاوکۆژەکان، پیاوه بیژنەکان.

H2396

پیرۆزه مام که‌ریم

ئالای خوښم داده‌کۆتم
و ده‌بمه ئیمپراتۆری ئەم
دوورگه‌یه

ئۆخه‌ی، ئاخیری بوومه
خاوه‌ن دوورگه‌ی خۆم!

مافی راوه‌ماسیشم هه‌یه!

بۆ، مه‌گه‌ر هه‌ر شتی‌ک له‌ دوورگه‌ی مام که‌ریم
یاسایی نییه‌؟

ئەم دوورگه‌ی مام
که‌ریمه‌ دوورگه‌ نییه‌...

مام
که‌ریم خۆت ماندوو
مه‌که‌...

هه‌ر
ئێستا خاوه‌نداری
دوورگه‌که‌ تۆمار ده‌که‌م...

ئای
چه‌ند پیاویکی خراپه‌...

خواحافیزی له‌ دوورگه‌که‌ت بگه‌...

ئە‌ی
چییه‌؟ سندوقه‌ قومیکه
به‌سه‌ر ئاوه‌وه‌...

گویم
لێ نییه‌، ئە‌مه‌ دوورگه‌یه‌کی
جیگیر نییه‌...

دوورگه‌که‌م
له‌ ناو چوو...

ئە‌وه
دوورگه‌که‌ی مام که‌ریم تی‌ک
ده‌ده‌ن...

تهواو

لە ئیوه پرسیار لە ئیمە وەلام

گۆلەباخ - کەرکووک

هۆکارەکانی سستی و بیهیزی

ئازا شیرزاد - کەرکووک

زۆر هۆکار هەن کە دەبنە مایەى سستی و خاوبوونەوهى لەش و تەمبەلى. بەشى سەرەکیى ئەم هۆکارانە پەيوەندى بە خۆراکەوه هەیه، نارێکى وادهى نووستن. خەوتن بۆ ماوهى زیاتو له ۸ سەعات له پوژیکدا. نەکردنى وەرزش. بۆیه بۆ پرزگاربوون له سستی دەبى ئەم کارانە بکرىن: خواردنى برى زۆر له سەوزى و میوه. زۆر بەکارهینانى پوڤى زەیتوون و خورما. خواردنەوهى ئاو. وەرزشکردن، بۆ نموونه پیکردن. دوورکەوتنەوه له شهونخوونى. هەروەها خواردن هەیه وزەى لەش زیاد دەکا و چالاکیى مرووف زیاد دەکا وەک هەنگوین و خورما.

ئەگەر بەمانەش چاک نەبووێتەوه پێویستە سەردانى پزىشک بکەى چونکە لەوانەیه کێشەى تەندروستیت هەبى.

بۆچی باروود لە کوژاندنەوهى ئاگرەدا بەکار دەهێنرێ؟

شارا ئاراس - هەولێر

چەند رێگەیهک بۆ کوژاندنەوهى ئاگر بەکار دەهێنرێ، کە بەپێى جۆر و توندی ئاگرەکە دەگۆرێ. بۆ نموونه ئەگەر ئاگرەکە بچووک بوو، دەتوانرێت بە بەکارهینانى گازى دووهم ئۆکسیدی کاربۆن کپ بکریتهوه، چونکە گازى دووهم ئۆکسیدی کاربۆن نە دەسووتى و نە یارمەتیی سووتان دەدا. ئەگەر ئاگرەکە گەورەتر بێت ئەوا بە ئاراستەکردنى تەوژمىکى توندی ئاو دەکوژینرێتەوه، چونکە ئەو ئاوهى بەسەر ئاگرەکەدا دەکرى بە کاریگەریی گەرمی ئاگرەکە دەبێتە هەلم و بەر بەستێک لەنیوان ئاگرەکە و هەوادا دروست دەکات. بۆ زیادکردنى کاریگەریی ئاوهکە، کەمیک باروود تیکەل ئاوهکە دەکریت، چونکە بەکاریگەریی باروودەکە بەهەلمبوونەکە خیراتر دەبى و پێژەیهکی زیاتری هەلمى ئاو بەرهم دەهێنرێ. زووتر ئاگرەکە دەکوژینتەوه.

هاورپیمان شیرزاد شەریف، تەمەنى ۱۷ سالانه، له پۆلى پینجەمى وێژەییە. گلهیى له هاورپیکانى دهكا و دهلى: هاورپیکانم وینەى نەگونجاویان له موبایلەکانیان هەلگرتووه و زۆر جار له نیوان خۆیاندا ئەو وینانە ئالوگۆر دەکەن. کاتیکیش دەچنە سەر ئینتەرنێت، دەچنە ناو سایدی وەهاوه، کە بە هیچ جۆریک لەگەڵ دابونەریتی کۆمەلى ئیمەدا ناگونجی. چی بکەم باشە؟

«حاجیلە»:

بە شیرزادى هاورپیمان دەلین: تۆ و هاورپیکانىشت له قوناخیکى هەستیارى تەمەنتاندا. هیچ شتیک هیندەى وانەکان و ئامادەبوون له پۆلەکانتان بە هاناتانەوه ناین، بۆیه دەبى وانەکان بخەنە پێشەنگى هەموو ئەرکەکانتان.

موبایل و کۆمپیوتەر و ئینتەرنێت بوونەتە بەشیک له ژيانى مرووفى ئەم سەردەمه، ئەگەر بە شیوهیهکی گونجاو بەکاریان نەهینن، لەجیاتى سوود، زەرەرمان پێدەگەیهنن و تووشى سەرئێشەمان دەکەن.

ئەمانە هاورپیتن و رەنگە ماوهیهکی زۆر بێت یەکتى بناسن، بۆیه پێویستە ئامۆزگارییان بکەیت، و هەول بەدى دووریان بخەیتەوه لەم شتانه.

ئەگەر بە گویتیان نەکرد، وا باشە خۆتیا ن لى دووربخەیتەوه.

چون قاوه بوو به خواردنه وهیه کی ناسراو

دهگیرنه وه شوونیک ههستی به وه کرد که مه ره کانی له ناکاو چالاکیه کی ناساییان پیشان دا، ئه ویش دواى ئه وهى به یری داریکیان خوارد.

بویه کاکه ی شوان بریاری دا خویشی له به یری ئه و رووه که بخوا و بوی دهرکهوت که، چالاکى و وزه ی زیاد بوون.

ئه مه هۆکارى دۆزینه وهى ده وهنى قاوه بوو و ئیتر خه لک ورده ورده فیر بوون وه ک جوړه خواردنه وهیه ک قاوه به کار بهینن.

ده لێش سۆفیه ک کاتى خوى به لای ده وه نیکدا تپه یری و دبی به یری زوری پیه وهیه و که سیش لێ ناکاته وه. بویه هه ندیک له به یری ئه و رووه که ی خوارد و، دواى خواردنه که ی هه سستی به هیز و وزه یه کی زور کرد و بوی دهرکهوت خواردنی ئه و به ره هاوکاره بو شه ونخوونی و خواپه رستى زیاتر، بویه ده سستی به به کاره یانی کرد وه ک خوراک و وه ک خواردنه وهش و ئاموزگاریی موریده کانیشی کرد به کاری بهینن و له حیجاز و یه مه ن و میسر بلاویان کرده وه.

یه که مین کتیبخانه ی گه روک

پیسکه ره کانی ژینگه

پاک مهریز - سالیماهی

ئه م ژینگه یه ی ئیمه ی تیدا ده ژیین به چه ندان هۆکار پیس ده بی و ئه و پیسبوونه هه ره شه یه بو داها تووی مروف له سه ر زه وی. پیسکه ره کانی ژینگه ش به گشتی ده بنه دوو به شه وه:

پیسکه یری سه روشتی، که بریتین له پیکهاته کانی ژینگه خوی، وه ک میروو و میکروبی زیانه خش و ئاژهل و رووه کی زه هراوی و، با و بوومه له رزه و دۆخه کانی که ش.

پیسکه یری داهینراو، که جوړی دووه می پیسکه ره کانه و، له داهینانی مروف و تیکنولۆجیان. هه روها ئه و پیسکه رانه ن که به هوی پیشه سازیه وه دینه کایه وه به تابه تی پیشه سازیی گه وه ی وه ک کارکه زه به لاهه کان و هۆکاره کانی گواسته نه وه و دوو که ل و گازه زیانه خشه کان و ژاوه ژاو.

له ۹ ی حوزه یرانی ۱۹۳۱ بو یه که مین جار کتیبخانه یه کی گه روک له پاریس نمایش کرا. کتیبخانه که بریتی بوو له ئوتومبیلیکی فره نسایی که توانای بارکردنی ۲۵۰۰ کتیبی هه بوو.

دیوی دهره وه ی ئوتومبیله که خانه خانه کرابوو و کتیبه کانی له سه ر داده نرا بوئه وه ی خوینه ران بیانبین و سه ره بست بن له هه لبژاردن و خویندنه وه یان.

کتیبه کان بو فروشتن نه بوو، ته نیا بو خواستن و خویندنه وه بوون. ناوه وه ی ئوتومبیله که ش هه ندیک کتیبی یه ده کی تیدا پارێزرا بوو، هه ر کاتیک خوازه ریک داوا ی بکردنایه، ده یانه ی نایه دهره وه.

بۇچى پۆلەكانى قاز لە شىۋەى ۷ دا

دەفرنى
۷
ئوران سەمىر - سەيد سادق

ھەممە رەنگ

بۇچى خوينى مىروو بى رەنگە؟

مەزن ەلى - ھەلەبجە

كاتىك قازەكان بىانەوى لە شىۋىنكەۋە بچنە شىۋىنكى
تر، بە پۆلىكى شىۋە ۷ و بە خىرايى نىكەى ۷ كىلومەتر
و نىو لە سەعاتىكدا دەفرن.

فرۆكەۋانەكانىش لە قازەۋە قىرى ئەم شىۋە فرىنە بوون
بۆئەۋەى ھەموو فرۆكەۋانەكانى پىشتەۋە ئەۋانەى پىش
خۇيان بىيىن و ھەمووشىيان رابەرى پۆلەكە بىيىن، كە
شارەزاترىنيان بۇ رابەرايەتتى پۆلەكە ھەلدەبۇرئىن.
زانايان روونيانكردوۋەتەۋە، كە بۇ ھەمان مەبەست
قازەكان بەم شىۋەى دەفرن و قازىكى نىرەى شارەزاش
رابەرايەتتىيان دەكات، و شەو بى يان پوژ رىگە ون
ناكات و دەيانگەيەنئە شىۋىنى مەبەست.

بە پىچەۋانەى خوينى مروف و
شىردەرەكان، خوينى مىروو بى
رەنگە. چونكە خوينىان خرۆكەى
سوورىان تىدا نىيە.

ھەروەھا زۆربەى جورەكانى مىروو
دايكى خۇيان نابىيىن، چونكە دايكەكان
لە ۋەرزى پايزدا ھىلكە و گەرا دادەنئىن
و دەمرن. لە ۋەرزى بەھاردا ھىلكەكان
دەترووكىن و مىرووى بچووكيان لى
دەردەچى. ئەم مىروۋە بچووكانە ھەر
لە يەكەمىن پوژەۋە پىشت بە خۇيان
دەبەستىن و كەس سەرپەرشتىيان ناكە

بۇچوونى مەشھۇر

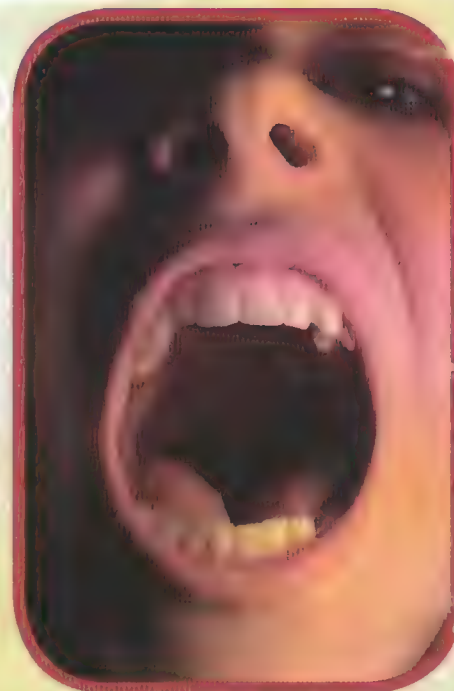
كەزىل مەشھۇد - كەركووك

لەبارەى كۈندە پەپوۋەۋە

زۆربەى گەلانى ناۋچەى رۇژھەلاتى ناۋەرەست كۈندەپەپوۋ بە نىشانەى نەگەتەى و لىقەومان دەزانن و بىننى كۈندەپەپوۋ يان بىستى دەنگى و ايان لى دەكا ھەست بە رەشېنى بگەن و ترسى لىقەومانىان لا پەيدا بى. خىلەكانى ئەفرىقا پىيان و اىە ھەر كەسى كۈندەپەپوۋ بىنى يان گۈنى لە دەنگى بى ئەۋە ئەو كەسە يان دەمرى يان توۋشى نەخۇشېىكى سەخت دەبى. ھەرۋەھا كۈندەپەپوۋ لای خىلەكانى ئەمەرىكا، كە بە ھىندىيە سوورەكان ناسراون، نىشانەى بۇ خراپەكارى و جادوۋگەرى. لای رۇمانە كۈنەكانىش، كۈندەپەپوۋ نىشانەى مەرگ بوو. بە پىچەۋانەى گشت ئەمانەشەۋە، مىللەتانى ئەۋروپا كۈندەپەپوۋ بە نىشانەى دانايى دادەنرى.

چۈن لە بۇنى ناخۇشى زار دور دەبىت؟

بۇنى ناخۇشى دەم لە سۈنگەى ئالۋودە بوونى زارەۋە پەۋ بەكتىريانىە ئەۋ بۇنە ناخۇشە دروست دەكەن يان گەدە يان ھەۋكردنى رىخۇلە . ھەرۋەھا بەخىرايىش نانخواردن ھۆكارىكى ترە بۇ بۇنى ناخۇشى دەم، ئەمەش ھەر زىانى جەستەى نىيە بگەر لە روۋى دەروونى و كۆمەلەتەشەۋە گرفتت بۇ دوۋست دەكا .جا بۇ ئەۋەى ھەمىشە زارت پاك و خاۋىن بىت پىۋىستە:
- لە شەۋ و رۇژىكدا دوو جار يان سى جار دان بە فلچە و ھەۋىرى دانت بشۇ.
- ھەرچارە دانت دەشۋى زمانت خاۋىن بگەرەۋە.
- ھەۋلدە و ئەگەر كرا بۇنى خۇشى دەم بەكار بىنە.

مىران جەمال - كانى شەيتان

كەى ئەمەرىكا ناۋى دۇلارى لە دراۋەكەى

نا؟

شەھىن شاھىن - سەيد سادق

ئەنجوۋمەنى پىرانى ئەمەرىكا لە ۲۱ نىسانى سالى ۱۷۹۲ دراۋى ولاتەكەى خۇيانىان ناۋ نا دۇلار، كە بەرانبەر ۲۴،۷۵ گرام زىر و ۲۷۱،۲۵ گرام زىو بوو. لە مامەلەكانى بازاردا تاكو سالى ۱۸۷۳ بەم شىۋەىە ماىەۋە، بەلام دواى ئەۋ سالە بەراۋردىكردنەكە تەنبا لەگەل زىردا دەكرا. زۆر ولاتى تر ھەن كە دراۋەكەيان دۇلارە و بە دۇلارى ئەۋ ولاتە دەناسرى. نرخەكەشى جىاۋازە بە بەراۋرد لەگەل دۇلارى ئەمەرىكايى.

هاورياني حاجيله

آريا ناز

آريا ناز

آريا ناز

آريا ناز

مافهكانتان ۳

ناز نه بهز - كهركووك

كومه له ي گشتي نه ته وه يه كگرتو وه كان له ۲۰ ي تشريني دووهمي سالي ۱۹۵۹ دا ريكيكه و تننامه ي مافه كانى مندا لاني بلاوكرده وه و زوربه ي ولا تاني دنيا دانيان به ناوهر وكي برگه و ماده كانيدا ناوه و عيراق يه كيكه له و ولا تانه.

«حاجيله» بو ناشناكردني ثيوه ي نازيز به ناوهر وكي نه م ريكيكه و تننامه يه، له هه ر ژماره يه كدا ۲ ماده ي نه م ريكيكه و تننامه يه تان بو بلاوكرده كاته وه. تا به ناگا بن له پيشيلكردني مافه كانتان له سنووري خيزان و كومه لگه و دهوله تدا.

ماده ي ۷ :

مندا ل دواي له دايكبوون ده بي ناوي ليبنري و بو وهرگرتني ره گه زنامه، تومار بكرى.

ماده ي ۸ :

ئهركي سه ر شاني دهوله ته ريز له مندا ل بكرى و پاريزگاري ناو و ناسنامه و پيوه ندييه كانى ناو خيزاني مندا ل بكات. ئه گه ر مندا ل له بهر هه ر هويه ك بيت، بي به ش كرابي له ناسنامه، پيوسته دهوله ت هاو كاري بكات هه تا ناسنامه كه ي ده ست ده كه ويته وه.

ماده ي ۹ :

پيوسته دهوله ت مافى ژياني مندا ل له ناو خيزاندا زامن بكا و به هيچ شيوه يه ك نابي مندا ل له دايك و باوكي جودا بكريته وه، مه گه ر به ياسايه ك جوداي بكا ته وه و ئه و جودا كرده وه يه ش له بهر ژه وه نديي مندا له كه دا بي.

چەند رىئايىيەتكە بۇ ئىنسانىي زور لەسەز كۆمپيوتەر دەمىيىنەۋە

رىژوان شائۇ - بەكرەجۇ

- پۈستە ھەر ۲۰ خولەك جاريك، چاوت لەسەز سكرىنى كۆمپيوتەرە كەت
دوور بخەيتەۋە و چاۋ لەو شتانه بىكەي كە ۲۰ پى لىتەۋە دوورن، بۇ
ئەۋەي ئارامىيەك بە چاۋە كانت بىخىشيت.
۲- ھەر ۲۰ خولەك ۲۰ كەرەت پرژۇلە كانت بخەرە سەر يەك و
بىكرەۋە بۇ ئەۋەي چاوت بەتەرى بىيىنەۋە.

۳- ھەر بىست خولەك دانىشتن ھەلسە و ۲۰ ھەنگاۋ بە پى پرژۇ و دواتر بىگرپۇە سەر كۆمپيوتەرە كەت، ئەمەش بۇ يارمە تىدانى
سووراندىنەۋەي خويىنە لە ھەموو بەشە كانى جەستە تدا.

ماردىن - سىلىمانى

كۆمپيوتەر

وايەرلىس

وايەرلىس، شىۋەيەكى نوپى گواستىنەۋەي زانىارىيە، كە زۆربەي ئامىر و
كەرسىتەكانى ژيانى گرتۆتەۋە، ئامىرى وايەرلىس شەپۇلى كارۋموگناتىسى بەكار
دەھىنيت بۇ گواستىنەۋەي زانىارىيەكان بۇ دەۋرۋەرى خۇي، ئەم شىۋازەش لە
ئىنتەرنىت و بلوتوس و موبایل و كۆنترۆلى ئامىرە كارەبايىيەكان بەكاردىن.

بۆ پېڭەنلەر

دۆڭەش دۆڭەش - كەركۈك

ما مۇستايەك
لە قوتايەكى پىرسى:
باوكت تەمەنى چەندە؟
قوتابى لە وەلامدا گوتى: وەللاھى
نازانم بەس دەمىكە لە گەلمانە.

باوكت بە كۈرەكەي دەلىت: ناوى
سى ئازەلم بۆ پېڭەنلەر شىرەر پىت؟
كۈرەكەي لە وەلامدا دەلىت: سى مانگا.

ياد كەمال - جۈانچىرا

دايىك ھاۋارى كىردە سەر
كۈرەكەي: بۆچى دواكەوتىت؟
پىم نەگوتى زوۋ بىگەرپۇە لاي ميوە
فرۇشەكە؟
كۈرەكەي لە وەلامدا گوتى: بەلى
دايىك... بەس نەتوت بە پەلە برۇ.

خەنېنەۋە

رۇژىك باوكتىك بە
كۈرەكەي دەلىت كە چوۋى پۇ
بازار مەعامەلە بىكە كۈرەكەي دەلىت
باش، رۇژىك كۈرەكەي دەچىت بۇ
بازار دەرۋاتە دوكانىكى جىل و بەرگ،
دەلىت ئەۋ كىراسە بەچەندە، خاۋەن
دوكانەكە دەلىت يىسىت ھەزار دەلىت بە
پانزە ھەزار نايىت دەلىت با، دەلىت ئەۋ بە
دە ھەزار نايىت دەلىت برۇ دەرۋە با دوۋ
بۇ كىست لى نەدەم كۈرەكەي دەلىت
ئەۋ يەك بۇ كىست نايىت.

توانجىكى جۈان بۇ
ئەم وىنەيە بدۇزەۋە

بەھرىز سەلام - سلىمانى

دېم به ماموستا

ناوم (بروا حه سەن) ه، خەلکی شاری کەرکووکم و پۆلی یهکی ناوه ندیم.

ئارەزووی من وەرزشه، که زۆر حەزی لێ دهکەم، به تايبه تی یاریی تۆپی پێ و، هاندەری یانە ی به رشه لۆنه م.

جاروبار کتییی دەرەوێ پرۆگرامی قوتابخانه دهخوینمه وه و گۆوارەکانی مندالان ناخوینمه وه له بهرئەوێ گەرەکی ئیمه کتیبفرۆشی لێ نییه تا ئه و گۆوارانه ی لێ بکرم.

له داها توودا حەزم لێهه بيم به ماموستا بۆ ئەوێ به شداری بکه م له فێرکردن و پەرۆردەکردنی مندالانی شارە خوشه و یسته که مان.

چونکه زیرهکی و گوپرایه ل و پاک و خاوینم، ماموستاکان زۆریان خوشدهویم

دېمانه: شاکار رهسوول - کهرکووک

هاوریمان پێویست فازل ئەمین مندالێکی ئیسک سووک و پاک و خاوینه، به حاجیه ی گوت :

- ته مه نم ۵ ساله، سالێکی تر دهست به خویندن دهکەم.

ئیسـتا له باخچه ی ساوايانی په پوله م. چونکه زیرهک و

گوپرایه ل و پاک و خاوینم و ئامۆزگارییهکانی ماموستایانیشم به گرینگ دهزانم.

له باخچه نووسینی پیتەکانی کوردی و ئینگلیزی فیربووم، ههروهها سروود و گۆرانی وەرزشیش. یاریکردن له باخچه ی ساوايان له کۆلان خوشتره، چونکه مندالی زۆری تیدایه و پاک و خاوینیشه، ماموستایانیش سه ره پهرشتیمان دهکەن و چیرۆکی خوش خوشمان بۆ دهگێرنه وه.

گەردوون

نەتییەکانی گەردوون لە چاخە بەرایییەکاندا (بەشی پێنجەم)

کۆنگ - گەردووک

مروڤی چاخە بەرایییەکانی میژوو، بە تایبەتیش بابلی و یونانییەکان زۆر سەرنجی دیاردە سروشتییەکانی ئاسمانی دەورووبەری خۆیان داوە و بە پیشەنگی گەلان دەژمێردرین لە پۆلین کردنی ئەستێرەکان و یەكەمین کەس بوونە بە ئەستێرە گەرۆکەکانیان گوتوو، هەسارەکان. دانیشتوانی کۆنی ولاتی میسریش وای بوو دەچوون کە پرووداوەکانی گەردوون بوونەتە سەرچاوەی ئیلهامی دروست کردنی ئەهramەکان.

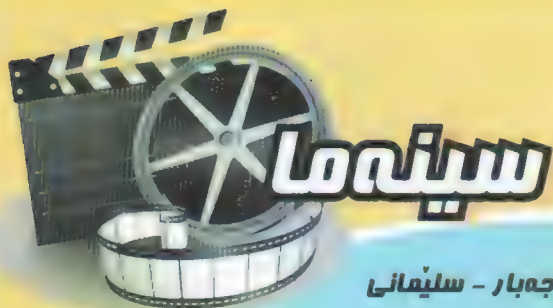
لە راستیشدا ئەم گەلانە هیچیان لە بارە ی گەردوون نەدەزانی و زۆر بیردۆزیان لە سەر بنەمای زانیاری هەلە دارشتوو و زانیانی دواي خۆیان راستیان کردوونەتەو.

لە چاخە بەرایییەکاندا دیاردە سروشتییەکانی ئاسمان و دەرکەوتنی کلکدار و نەیزەکەکان سەرچاوەی ترس و تۆقینی خەلکە بوون و لە هەر دەرکەوتنیکدا لیکدانەوێهێکی تایبەتیان بوو دەرکەوتنی کلکدارەکان هێمایەک بوو بۆ پروودانی کارەساتییکی گەورە و پیشەهاتیکی خراب.

بریسکانهوێ نەیزەکەکان لە ئاسمان بەوێ لیکدەدرایهوه کە نیشانەیهکە بوو مردنی کەسیکی ناودار. هەندیکیش پێیان وابوو ئەم بریسکانهوانە توورە بوونی خواوەندەکان.

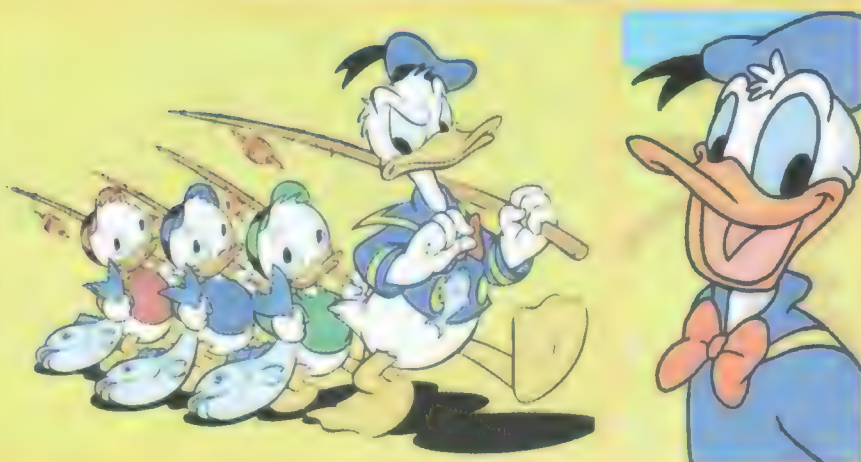

بەھرە جەبار - سەئۇدى

والتەر ئیلیاس (۱۹۰۱ - ۱۹۶۶) خاوەنی
کۆمپانیای دیزنی ، تاکە کەسێکە کە بە سەدان
میلیۆن ھاوڕێی منداڵی ھەبێت .
ئەم ھاوڕێتێش لە ڕێگای فیلمە کارتوونیەکانیوە
دروستبوو ، میکی مۆشک و دۆنالدی قاز دوو
کاراکتەری ھەرە بە ناوبانگی والت دیزنین .
کۆمپانیای والت دیزنی تا ئێستای ۲۲ خەلاتی
ئۆسکاری بە دەستھێناوە و بۆ ۳۷ جارێش بۆ
ھەمان خەلات پالێوراوە .
والتەر ئیلیاس ۳ جار خەلاتی ئۆسکاری پزلیانی
وەرگرتووە .
لە ۱۹۵۵ والتەر ئیلیاس جیھانیکی بێ وینەیی بۆ
مناڵان درووستکرد لە سەر سەددان دۆنم زەوی
، ناوی نا (دیزنی لاند) کە سالانە سەددان میلیۆن
کەس سەردانی دەکەن و لە دەیان ولاتی تریش
ھاوشیوەی ھەیە .

والت دیزنی

هه‌نگاوی یه‌که‌م : ده‌زوویه‌ک بی‌نه که هینده‌ی دریژی بالیکت بی. چنگالیک ئاماده‌که و له ناوه‌راستی ده‌زووه‌که‌ی دانی، ئینجا چه‌ند جاریک ده‌زووه‌که‌ی لی بییچه. هه‌ردوو سه‌ری ده‌زووه‌که‌ش له په‌نجه‌کانت بئالینه.

هه‌نگاوی دووه‌م : به هیواشی چنگاله‌که شو‌رکه‌وه سه‌ر میزه‌که‌ی به‌رانبه‌رت، هه‌تا به‌ر میزه‌که ده‌که‌وی. گویت له زرینگانه‌وه‌یه‌کی نزم ده‌بی.

هه‌نگاوی سێه‌م : هه‌ردوو په‌نجه‌ت بخه‌ره سه‌ر گوئییه‌کانت و هه‌مان هه‌نگاوی پیشوو دووباره‌ بکه‌ره‌وه. ئه‌مجاره گویت له چی ده‌بی؟
چیت بۆ ده‌رکه‌وت؟

کاتیک چنگاله‌که به‌ر میزه‌که ده‌که‌وی، ده‌له‌ریته‌وه، ئه‌م له‌رینه‌وه‌یه ده‌بیته هوی له‌راندنه‌وه‌ی هه‌وای ده‌ورو به‌ری چنگاله‌که و ده‌زووه‌که، بویه گویمان له زرینگانه‌وه‌یه‌کی نزم ده‌بی. به‌لام کاتیک په‌نجه‌مان ده‌خه‌ینه سه‌ر گویمان، ده‌زووه‌که له هه‌سته‌وه‌ره‌کانی بیستن نزیک ده‌که‌ینه‌وه، بویه زرینگانه‌وه‌که به‌رزتر دیته گویمان.

مانداری

زۆر جار که باوک و دایکمان سی‌تیک هیلکه ده‌کرن، یه‌ک دوو هیلکه‌ی قرینجاوی تیدا ده‌رده‌چی، بۆ کولاندنی ئه‌و هیلکانه ده‌بی جوان له کاغه‌زیکی ئه‌له‌منیۆم بیانپچینه‌وه و به ئاسپایی بیانخه‌ینه ناو ئاوه‌که‌وه، ئینجا بخه‌رینه سه‌ر ئاگر.

بۆ لا‌بردنی له‌که‌ی دهم و چاوت، هه‌ندی نیسکی هه‌رپاو له‌گه‌ل گولاو تیکه‌ل بکه، ئینجا دهم و چاوتی پی چه‌ورکه، با گیراوه‌که نیو سه‌عات به‌ دهم و چاوت بمینیته‌وه. پاشان به‌ ئاوی سارد بیشو.

ئەوانی، مەسەڵە، ئەو کەسە

کورتانی که‌ری کاوه‌ کا‌ی له‌ ناوه

ده‌وت جاران به‌بی
وه‌ستان بیلیرده‌وه

مندالی نموونه‌یی

کامه‌ران ساییر - چه‌مچه‌مال

زانا لای گشت هاوه‌لانی قوتابخانه و ماموستاکانی خوشه‌ویست بوو،
هر کاتی ماموستاکان باسی قوتابی زیره‌کیان بگردایه پشکی شیر له و
باسه‌دا بۆ زانا بوو.

که له زانایان پرسى، نه‌ینى ئەم سهرکه‌وتنه‌ت چیه؟ گوتى:
من له مالیکدا ده‌ژیم ئارامی و خوشه‌ویستی بالی به‌سه‌ردا کیشاوه،
هه‌مووان له مالی ئیمه‌دا ریزی یه‌کتری ده‌گرن، باوکم به‌رده‌وام وه‌لامی
پرسیاره‌کانم ده‌داته‌وه و پرسیارم لی ده‌کا له قوتابخانه چی ده‌که‌م و
ئه‌رکه‌کانم جیه‌جی ده‌که‌م یان نا.

هه‌موو به‌یانیه‌ک زوو له خه‌ وه‌له‌ستین و ده‌موچاومان به‌ سابوون
ده‌شۆین و قاوه‌لتی ده‌که‌ین چونکه نانی به‌یانی یارمه‌تیی چالاککردنی
میشکمان ده‌دا و، دواى ئەوه دانه‌کانمان ده‌شۆین و به‌ره‌و قوتابخانه
ده‌که‌وینه‌ رى.

من به‌رده‌وام هه‌ولئى ئەوه ده‌ده‌م خه‌تی خۆم جوان و ریک بکه‌م. له
پشوو‌دانیش قسوور ناکه‌م به‌لام ئەوه‌نده پشوو ده‌ده‌م که پیو‌سته و
زیده‌رۆیی له خه‌و و ته‌مه‌لی ناکه‌م. یاریی خۆیشم ده‌که‌م.
که بۆ قوتابخانه ده‌چم، به‌رده‌وام بیر له‌و ئاواتانه ده‌که‌مه‌وه که ده‌مه‌وی
له‌ داها‌تو‌دا پێیان بکه‌م ئەوه‌ش هانم ده‌دا به‌ باشی گوئى له ماموستاکانم
بگرم و وانه‌کان تیبه‌که‌م و ئەگه‌ر تینه‌که‌یشتم پرسیار له ماموستا ده‌که‌م.

مامه‌ گاگارین

حه‌مید خالید که‌ریم - که‌رکووک

ناوی وی گاگاری یوورییه، خه‌لکی ولاتی رووسیایه، گشت شیرین و روو خوش و دلۆفانی منالانی وه‌کو
ئیه‌ بوو، له ۱۲ی نیسانی ۱۹۸۱دا، به‌ گه‌شتی ئاسمانی ئینۆک و له‌ پنه‌کی ناتگتۆره‌وه و به‌ته‌نئى ره‌وانه‌ی
ئاسمان کرا، دلۆفانان.. مامه‌ گاگارین بۆ ماوه‌ی ۳سه‌عات، زۆر به‌ دلگیری به‌ده‌وری زه‌ویدا سوورایه‌وه،
ئه‌وه‌نده‌ی پینه‌چوو، هه‌والی گه‌شته‌که‌ی، له‌ هه‌موو جیهاندا ده‌نگی دایه‌وه و خه‌لکی به‌
په‌رۆشه‌وه گوییستی هه‌واله‌که‌ بوون.

هیمن بیژی: ماموستا گیان، به‌لین بیت، ئیمه‌ له‌ خویندندا به‌رده‌وام بین، تاوه‌کو ناوی
کورده‌ستانیش وه‌کو وی له‌ هه‌موو جیهاندا بلآو بیته‌وه.

خۆشی بیژی: ماموستای دلۆفان، په‌یمان بیت داوا له‌ کارزانی برا گه‌وره‌که‌م بکه‌م
له‌ رووسیایه‌ دوو وینه‌ی ره‌نگا‌وره‌نگی، مامه‌ گاگارینم بۆ بنیریت و یه‌کیکیان
پیشکه‌شی به‌ریت ده‌که‌م.

رۇشنا كەركووكى
كەركووك

نەنتىلى ھۆلەندايى

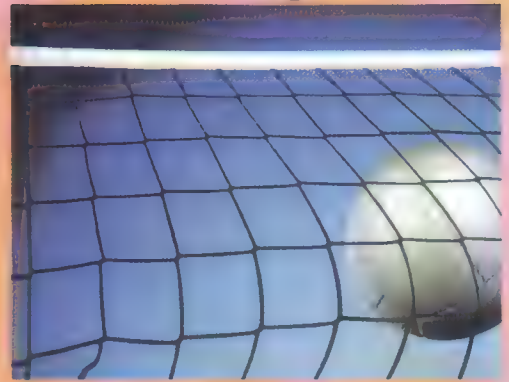

ناو: دورگە كانى نەنتىلى ھۆلەندايى
يىگەي جوگرافىيە: ئەم دورگەنە لە دوو
كۆمەلە پىكىدىن و سەربە دورگە كانى
نەنتىلى بچووكن لە ئوقيانوسى ئەتلەسى.
رووبەر: ۹۶۱ كىلومەترى دووجا.
ژمارەى دانىشتوان: ۱۹۰ ھەزار كەس.
چرىى دانىشتوان: ۲۳۷,۵ كەس لە
كىلومەترىكى دووجا.
پىكەتەى ئاينى: ۸۵٪ كاتولىك، ۹,۵٪
پروتستانت، ۰,۳٪ جوولەكە، ۲,۳٪ پروايان
بە ھىچ ئاينىك نىيە.
پايتەخت: ويلمستاد (۱۳۵ ھەزار كەسى تىدا
دەژى).
گرىنگىرىن شارەكانى: ئۆرەنجستاد، سان
نىكۇلا.
جۆرى حوكمرانى: ھۆلەندە داگىرى
كردووە و ئۆتۆنۆمىي پىداون.
دراو: فلۇراتى ھۆلەندايى.
زمان: ھۆلەندايى.
گرىنگىرىن ھەناردەكانى: بەروبوومەكانى
نەوت، كەلۇپەلى چنراو، تووتن، ماسى.
گرىنگىرىن ھاوردەكانى: نەوت، خۇراك،
رەشەولاخ، مادەى كىمىيەى.
كات: گرىنتىچ ۴.

ئارەزوونە جىبب كەرکوک

يارىي باله وه‌رزشيکە له نيوان دوو تىپ ده‌کرى، له‌مبه‌ر و نه‌وبه‌رى تورپکن که ياريگه‌که ده‌کاته دوو به‌شه‌وه. هه‌ر تىپيک سى جار بۆى هه‌يه له ياريگه‌ى خۆيه‌وه له تۆپه‌که بدا و نه‌گه‌ر تۆپه‌که که‌وته سه‌ر زه‌وىي تىپى به‌رامبه‌ر نه‌وه نه‌و تىپه‌ى تۆپه‌که‌ى تىگرتوه‌ه خاليک به‌ده‌ست دىنى، هه‌روه‌ها نه‌گه‌ر تىپيک هه‌له (فاول)ى کرد خاليک بۆ تىپى به‌رامبه‌رى ده‌ژمىرى. هه‌ر تىپيکى تۆپى باله له ۱۲ ياريزان پيکدى که ته‌نيا ۶ له‌وان داده‌بزنه ناو ياريگه و نه‌وانى تر يه‌ده‌گن.

ئهم يارييه له ۹ى شوباتى ۱۸۹۵ له ئەمەريکا داهينرا و يه‌که‌مين يارى له ده‌ره‌وه‌ى ئەمەريکا سالى ۱۹۰۰ له که‌نه‌دا به‌رپوه چوو. يه‌که‌مين پاله‌وانيه‌تى جيهانى باله‌ى پياوان سالى ۱۹۴۹ به‌رپوه چوو و هى ژنانيش سالى ۱۹۵۲. سالى ۱۹۶۴يش باله بووه يارييه‌کى ئۆلۆمپى. خاله‌کانى يارىي باله بۆ هه‌ر گيميک له ۴ گيمى يه‌که‌م ۲۵ خالن و نه‌گه‌ر نه‌جامى يارييه‌که ۲-۲ گيم بوو نه‌وه گيمي پينجه‌م بۆ به‌راورد ده‌کرى و له‌سه‌ر ۱۵ خاله. بۆ بردنه‌وه‌ى هه‌ر گيميکيش پيوستته به‌لاى که‌مه‌وه جياوازي نيوان خاله‌کانى تيمه‌کان ۲ خال بى.

مه‌غديده‌ عباس - گوپر

يانه‌ى هه‌ولير

يانه‌ى هه‌ولير له سالى ۱۹۶۸ له شارى هه‌ولير دامه‌زراره. يه‌که‌مين جار له سالى ۱۹۶۸ له پاله‌وانيه‌تى يانه پله دووه‌کانى عىراق به‌شدارىي کردووه. له سالى ۱۹۸۷ يانه‌ى هه‌ولير گه‌يشته پاله‌وانيه‌تى يانه پله يه‌که‌کانى عىراق و، سالى ۱۹۹۲ له خولى نايابى عىراق يارىي کرد، به‌لام له سالى ۱۹۹۶ پاشه‌کشه‌ى کرد بۆ خولى پله يه‌ک و سالى ۱۹۹۸ گه‌رايه‌وه ريزى يانه پله نايابه‌کان و تا ئىستا له پله ناياب يارى ده‌کا. سى جار له وه‌رزه‌کانى ۲۰۰۶-۲۰۰۷ و ۲۰۰۸-۲۰۰۹ و ۲۰۰۸-۲۰۰۹ پاله‌وانى خولى پله نايابى عىراق بووه، هه‌روه‌ها له گشت پاله‌وانيه‌تیه‌کانى جامى عىراقدا به‌شدار بووه. له‌سه‌ر ئاستى هه‌ريمى کوردستانيش له خولى پله ناياب يارى ده‌کا و جامى هه‌ردوو وه‌رزى ۲۰۰۴-۲۰۰۵ و ۲۰۰۵-۲۰۰۶ى بردووه‌ته‌وه. له خولى پاله‌وانانى عاره‌بى وه‌رزى ۲۰۰۶-۲۰۰۷ به‌شدارىي کرد و له گه‌رى يه‌که‌مه‌وه ده‌رچوو.

هاورپيانی حاجيله خوشحالتن به هاوکاری باوک و دایکیان له خویندن

(ریورتاج) سارا سەلیم - کەرکووک

هاورپيانی حاجيله بۆ سەرکەوتن له وانهکانیان پنیوستان به هاوکاری باوک و دایک و خوشک و براکانی له خویان گهرهتره. لهم ریپورتاجه دا پۆلی دایک و باوکانمان بۆ پروون دهبیتهوه.

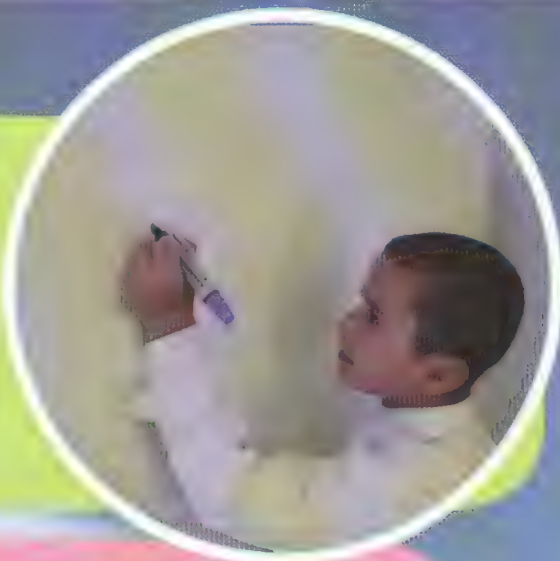
شهنگه محهمەد پۆلی چوارهمه له قوتابخانهی هه‌واری تازه. باوکی مریشکفرۆشه و که‌میک خوينده‌واری هه‌یه، به‌لام ناتوانی هاوکاری بکا، بۆیه له کاتی پنیوستان هانا بۆ خوشکه گهرهکه‌ی ده‌با و داوای هاوکاری لی ده‌کا. شهنگه ده‌یگوت زۆر هه‌ز ده‌که‌م قوناخه‌کانی خويندن بپریم و له دواپۆژدا بيم به مامۆستای زانست.

هاورپیمان هه‌ردی جیهاد، پۆلی چواره‌می سه‌ره‌تایییه، باوکی کریکاره و خوينده‌واری هه‌یه. هه‌ردی سوپاسی باوکی ده‌کا که له وانه‌کانیدا هاوکاری ده‌کا و نه‌و شتانه‌ی بۆ پروون ده‌کاته‌وه که لییان تیناگا. هه‌ردی داوای نه‌وه‌ی وانه‌کانی خۆی ته‌واو ده‌کا، هاوکاری خوشکه‌که‌شی ده‌کا. هه‌زی له وانه‌ی کوردییه و هیواداره له دواپۆژدا بیته مامۆستای کوردی.

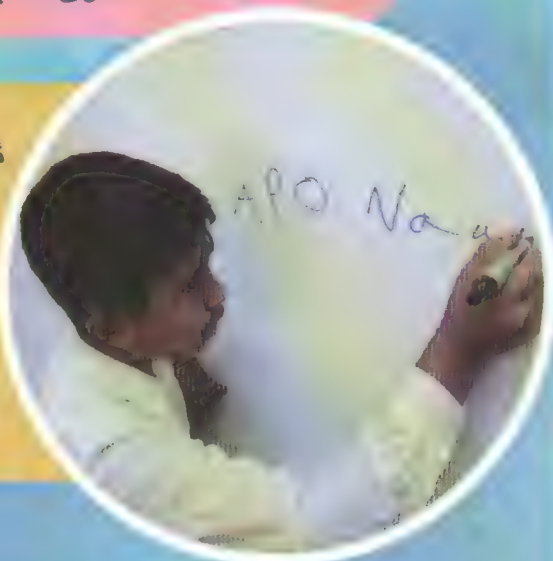
حەسەن قاسم لە پۆلی پێنجەمی سەرەتایییە و دەیگوت: پۆژانە لە ۳ سەعات زیاتر دەخوینم، چونکە باوکم خویندەواری نییە و کەس لە مالهۆه هاوکاریم ناکا. لەگەڵ ئەوەشدا ئەگەر پاڤیلی برای کە لە پۆلی یەکەمی سەرەتایییە پرسسیاریکی لی بکا، هاوکاری دەکا. حەسەن زۆر حەزی لە وانەی بیرکارییە و حەز دەکا ببی بە ئەندازیار.

شەنگە مستەفا لە پۆلی پێنجەمی سەرەتایییە، باوکی ئاسنکەر بوو و پێش سی مانگ لە پرووداویکی هاتوچۆدا مردووه، دایکیشی خویندەوارییەکە ی وای نییە کە بە هانایەوه بی، بۆیە کاتیک پێویستی بە پروونکردنەوهیەک بی، خوشکەکە ی کە پۆلی پێنجەمی زانستییە، هاوکاری دەکا. شەنگە زۆر حەزی لە فیربوونی زمانی ئینگلیزییە.

ئاپۆ نەوزاد لە پۆلی شەشەمی سەرەتایییە، لە گوندی چیمەن، باوکی کەمەندامی سەنگەرە و خویندەواری هەیە. دەتوانی وانەی عەرەبی و کوردی بۆ ئاسان بکاتەوه، ئەگەر شتیکم نەزانی هانا بۆ براکەم دەبەم کە هەتا دووی ناوەندی خویندووه. ئاپۆ دەیگوت: براکە ی ترم پۆلی پێنجەمی سەرەتایییە و هاوکاری دەکەم، حەز دەکەم بێم بە پزیشک.

سۆما ئاراس هاوڕێکی تری حاجیلە و لە پۆلی شەشەمی سەرەتایییە. باوکی تەکسی هەیە و زۆر لە مالهۆه نییە، کاتیکیش دیتەوه زۆر ماندووه، بۆیە هانا بۆ دایکی دەبا. سۆما دوای ئەوه ی وانەکانی خۆی تەواو دەکا، هاوکاری هەردوو خوشکەکە ی دەکا، کە یەکیکیان پۆلی چوارەم و ئەوی تریان پۆلی یەکەمی سەرەتایییە. حەز دەکا ببیتە پارێزەر.

باران

سۇما ماجد

پۇلى بەكەم - قوتابخانەى بابا

قوتابخانە

مەھمەد ئىسماعىل كەركووك

ئەى بارانى زستانان
سوودت ھەيە بۇ ھەمووان
گەنم و جۇ زوو شين دەكەيت
دەشتيش رەنگاورەنگ دەكەيت
ئاوى رووبار زۇر دەيىت
كەشتى پىدا رەت دەيىت
دۆل و چيا و شار و دى
سەوز دەكەيت درەختى نوئ
دلوپ دلوپ دەبارىتەوہ
ئاسمان دەرازىنیتەوہ

قوتابخانە زۇر خوشە
مەلبەندى بىر و ھوشە
زۇر بە چاكى دەخوینم
پلەى باش بە دەست دینم
لە قوتابخانە بخوینە
دەسكەوت بە دەست بەینە
قوتابخانەم خوشدەوئ
دل تيايدا دەسرەوئ
فیر دەبم رەوشتى جوان
سەربەرز دەبم لە ژيان

راز لە تیف - چەمچەمال
شەشنى بنەرەتى

كوردستان

كوردستانم شیرینە
شاخەکانى بەفرینە
لادى و شار و گوندەکانى
زەویيە قەشەنگەکانى
سۆز و رازى ھەموو دنیان
لەگەل ھەموو شارەکان
کەرکووک و سلیمانى
گەرە و بچووکەکانى
شارە خوشەکانى
مروڤە دلسۆزەکانى
ئالەم ژيانە خوشە
کە چەندە بەجۆشە

شیر و کەرویشک

هيو عوف - کەر کووک
بە کى ناوهندی

رۆژیکیان شیریک و کەرویشکێک دەبێ،
شیرەکە زۆر حەزى دەکرد بىخوات، رۆژیک
هاوریکانى کەرویشکەکە پێیان گوت: شیریک
دەیهوێت بتخوات. کەرویشکەکە هەموو
رۆژیک بیری دەکردەوێ چى بکات، تاوێکو
رۆژیک پیلانیکی بۆ دۆزییەوێ بە هاوریکانى
گوت: من دەتوانم ئەو شیرە لەناو بەرم،
کەرویشکە وریاکە رۆیشت بۆ لای شیرەکە
و پێى گوت: من ئەوەتەم وەرە بزانە دەتوانی
بمگری. شیرەکەش توورە بوو و دواى
کەوت، کەرویشکەکە گەیشتە لای داریک و
بازی دا شیرەکەش نەیتوانی بوەستى خۆى
کێشا بە دارەکەیا و مرد، ئیتر لەو رۆژەوێ
کەرویشکەکە بە خوشى ژيانى برده سەر.

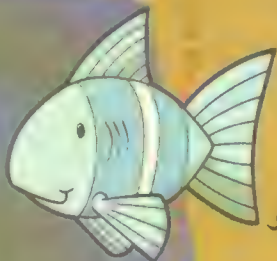
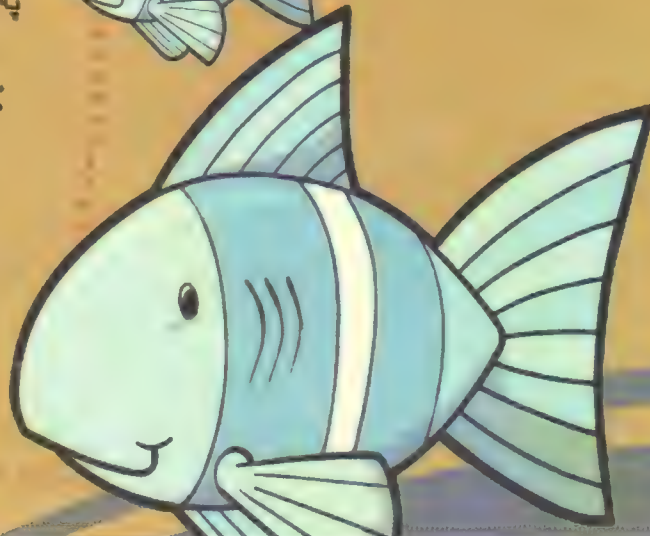
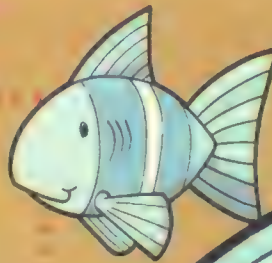
ماسى

دايک

سەيوان سەلاح - چەمچەمال

من دايكم زۆر خوش دەوێ
ئەویش منى زۆر دەوێ
بە خەندەى لێوێکانى
بە لایلايه و گۆرانى
بە باسە خوشەکانى
خەواندى تا بەيانى
دايک بەسۆزە بۆمان
رێزى بگرن منداڵان
جەژنى جیهانى دايكان
پێرۆز بێت لە دايکەکان

ئەى ماسى ئازا و چالاک
پەرودەى ناو ئاوى پاک
دنیاى تۆ رەنگاوپرەنگە
گەرچى مات و بێ دەنگە
ئازادیت پڕ بەهائە
ژيانت لەناو ئاودايە
ئێمەى منالیش وەک تۆ
بۆ سروشت هاتووینە گۆ
چاوى لى ناتروکینین
گولى هیوا ئەروینین

تەندروستی سامانە پیاویزە

ئەزى حوسىن - كەركوك

ماسە لە شیر باشەرە

ئاسیا ئەحمەد - دووبز

ژمارەیهك زانای یابانی لە زانکۆی کیۆشۆ ئەوەیان ئاشکرا کرد، کە دواى لیکۆلینەووە بۆیان دەرکەوتوووە ماسە خواردنیکى نموونەییە بۆ پاراستنى تەندروستى دەم و پووک نەك خواردنەوێ شیر.

ئەم زانایانە ھۆکاری ئەمەیان بۆ ئەو گێرایەووە کە ماسە مادەگەلیکی تێدایە کە بە ترشی ئەمینی ناسراون و پێوەندییەکی پتەویان بە ساخلەمیی پووکەووە ھەیە.

پیشتر زانایان ئاماژەیان بۆ ئەو دەرکە کە بە ھەمەکانی شیر بە گشتی سوودیان بۆ تەندروستی ھەیە. بە لای ئەم جارە ئەو یەکلای کرایەووە کە ماسە لە گشتیان بە سوودترە بۆ تەندروستى دەم و ئەو کەسەى پوژانە ۵۵ گرام ماسە بخوا کەمتر تووشى نەخۆشی پووک دەبن.

تەندروستی باشترین سامانی مەووقە و پیشان دەیانگوت لە شىخاى تاجیکە بەسەرى مەووقە تەندروستەووە تەنیا ئەو کەسانە دەبینن کە ناساخن، بۆیە دەبێ مەووقە تەندروستى خۆى پیاویزی، ئەمانەش چەند ئامۆزگارییەکن لە پێناو تەندروستىیەکی باش دەیانخەینە پوو:

پوژانە دوو پارچە چوکی (کاکا) بخۆ چونکە زانایان ئاشکرایان کردوووە کە چوکی مەووقە لە کەمخوینی دەپاریزی و ئارامى دەبەخشی.

بە ھیچ شێوەیەك شتى قورس ھەلمەگرە بۆ ئەوێ کاریگەری خراپی نەبێ لەسەر پشت و شێوێ روشتن و وەستان.

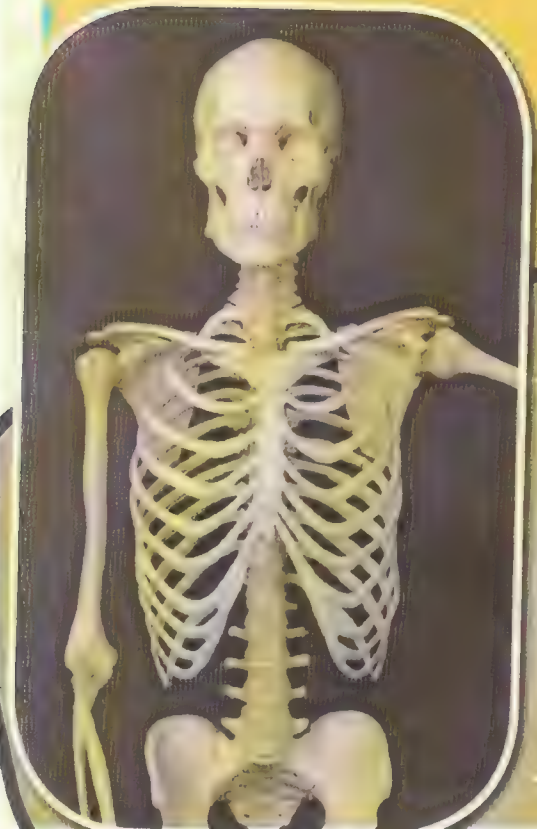
بەردەوام ئاگات لە ڕەنگى زمانت ھەبێ و، چونکە ڕەنگى زمان نیشانەى ھەندى ھالەتى تەندروستىیە، بۆ نموونە ڕەنگى سپى زمان نیشانەى لاوازی سیستمى بەرگری لەشە و ڕەنگى زەرد نیشانەى زۆرخۆرییە و سووربوونەوێ نووکی زمان نیشانەى ماندوویی دەروونیە.

ئیسکی مەووقە

بەروین غالب - ریدار

ئایا دەزانی ژمارەى ئیسکەکانى مەووقە لە پوژى لەدایکبوونیدا ۳۵۰ ئیسکە، کە پێدەگا و تەمەنى دەگاتە ۱۸ سالان ژمارەى ئیسکەکانى لەشى کەم دەبێتەووە و دەبێتە ۲۰۶ ئیسک؟
زانایان ھۆى کەمبوونەوێ ژمارەى ئیسکەکان بەوێ لیکدەدەنەووە، کە ژمارەیهك لە ئیسکەکان لە ناستى یەکتريدا درێژ دەبنەووە و بەیەك دەگەن و دەبنە یەك پارچە. واتە لەناوناچن، بەلکو یەك دەگەرن.

هه لیبینه

دهگرمینی وهکو هه ور فری دهادات سپی چه ور؟

ئاگری نییه دهتسووتینی، گیانی نییه دهتیشینی؟

به سهر پیریژن به چنگ مناله، به پشتی رۆسته م، نه ته وهی زاله؟

به شهو وهک قیره، تیژه وهک تهیره، سپیه وهک شیره؟

بزنه گهری، هه لده گهری داده گهری، ناله وهری.

قه لای حهلب گه ورهترین قه لایه له جیهاندا.

فه رهنسییه کان یه که مین گه ل بوون دراوی کاغه زیان

به کار هیئا.

یه که مین هیلی میترو له ئینگلته ره بنیات نرا.

سۆربۆن کۆنترین زانکۆی ئه وروپایه.

به به حرین دهگوتری زهوی ملیون دارخورما.

نایا ده زانی؟

بهم وشه گه له نهم پهندانهی خوار دود ته و او بکه

ناو، تیر، ههوا، مشک، دیوار.

..... بیته و دهست بشو.

ئه وهی له ..... بیته جه و ال دهدری.

..... بانیکه و دوو.....

..... له که وان ده رچوو ناگه ریته وه.

دار و ..... گوئی ههیه.

به زانی به زانیان

پشتووئا حاجیلله
کوردستان محسەر نازلای

لەڕێن ئێمەدا - سەلێمانی

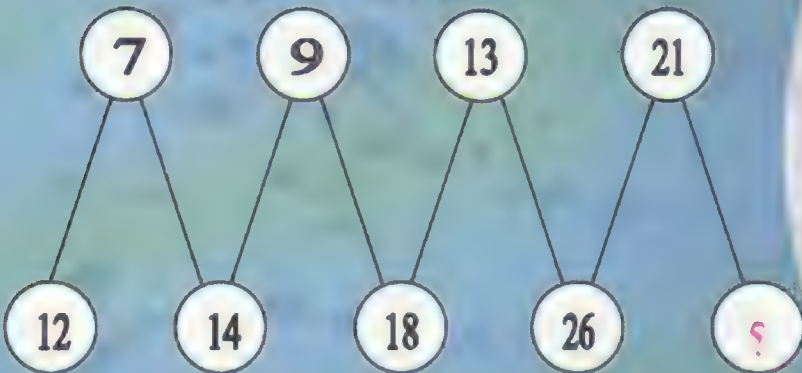
بەرەنگینە

رامان

ئێمە ئێمەدا - سەلێمانی

لەم فۆرمەدا ئەو ژمارەیە چەند کۆتایی
بە زنجیرەکە دێت؟

وەلامی راستە هەڵبژێرە

گلێنە ڕەوێز - دوکان

کە ی و لە کام ولات سەرۆکی پەکه که دهستگیر کرا.

- ۱۹۹۹ کینیا

- ۲۰۰۰ سوریا

- ۲۰۰۱ پرووسیا

کە ی پیشه‌وای قازی محەمەد لە سێداره درا و لە کوی؟

- ۱۹۴۷ مه‌هاباد

- ۱۹۴۶ تاران.

- ۱۹۴۵ کرمانشان.

شاری وان لە چ پاژیکی کوردستاندا یه؟

- باکووری کوردستان.

- ڕۆژه‌لاتی کوردستان.

- ڕۆژئاوای کوردستان.

عەبدولڕەحمان قاسملو کە ی و لە کوی تیرۆر کرا؟

- ۱۹۸۹ قه‌ننا.

- ۱۹۸۸ کوردستان.

- ۱۹۸۷ به‌غدا.

پایته‌ختی حکومه‌تی میدیا کوی بووه؟

- هه‌مه‌دان.

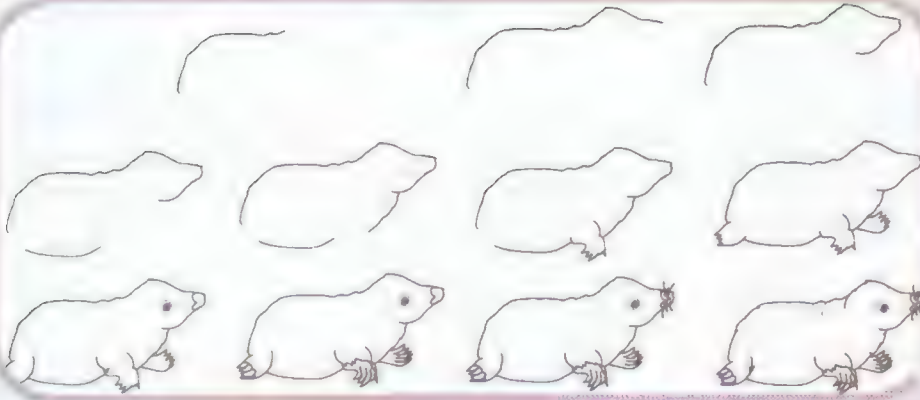
- قه‌زه‌باد.

- ماردین.

قوناخ به قوناخ وینه بکیشه

بهسوز جهبار - کهر کووک

چاوتیژی

جوان لهم وینه یه ورد به ره وه و بزانه وینه ی
پیاویکه بوتله ئاویکی بهرز کردووه ته وه،
یان بوتله ئاوه که به دهستی که سیکه تره
و وینه که له نزیکه وه گیراوه، به لَم پیاوه
دوره که له ئاستی بوتله که دا دهستی
بهرز کردووه ته وه.

شیلان به کر - ره حیماوه

ئه م شارانه دوو ناویان ههیه

سپوه سه عید - کانی شه پتان

قهنده هار - نادر ئاباد

ئوسلو - کریستیان

تاشکهند - چاچ

په تروسبورگ - لینینگراد

ئه شبیلیه - سیویل

باتاویا - جه کارتا

دیمه شق - شام

به غدا - دار ولسه لام

لاهور - لوهاور

ریکخستن

بزار سه عید - سلیمانی

ئه م پیتانه ریکبخه و مانای جولهی گولت بو ده ده چیت.

ر	ی	ل	ه	ن
---	---	---	---	---

11	=	5	+	6
5	=	1	+	1
0	=	2	-	7
1	=	7	+	3
0	=	2	+	3
1	=	6	+	4
2	=	9	-	15

تانیاهولی - چه مچه مان

شیکاری

ناوی یه کیك له میوه خوشه کانه، تووی وریا پاش
شیکارکردنی ده زانی کامهیه

2	=	ه
5	=	ن
11	=	ئ
6	=	س
10	=	ا

به ر سقی له ز

ورچ ده بۆلینی، به راز.....

کار ده بارینی، سابرین.....

ههنگ وژهی دی، زه رده واله.....

ئه سپ ده حیلینی، ماین.....

مه ر بارهی دی، بزنی.....

باعه، گیزه، نه مر قینی، مر قهی، کورکو

نه مانه بزانه

هیرش قادر - خورمانوو

موزه خانه به ناوبانگه گانی دنیا

سۆمۆر - ۱۹۹۲

یه که مین جار ته له فزیوون له ولاتی به ریتانیا
بینرا.

سۆمه ریه کان یه که م گهل بوونه ته پلایان
به کار هی ناوه.

کوئترین خه تی عه ره بی خه تی کوفیه.

گولی میخه ک دریژترین ته مه نی هه یه
له نیو گولاندا.

مه رجان له ده ریا ده رده هی نریت.

ماجه لان سالی ۱۵۲۱ فلیپینی دۆزییه وه.

خه لافه تی عه باسی ۵۲۱ سالی خایاند.

له ۱۹۹۲/۱۰/۴ فیدرالی له کوردستان
راگه یه نرا.

لۆقه ر، سه ره تا ئه م کو شکه ده رباره ی

شاکانی فه ره نسای بووه، به لام ئیسته
سه نگینترین هونه ری جیهانی لییه.

بریتیش مۆزیه م، له سالی ۱۷۵۳ له شاری
له ندهن دروست کراوه.

مۆزه خانه ی گیکتۆریا، گرانتیرین و
به نرخترین شتی کونینه ی میژووی تیدایه.

مۆزه خانه ی میلیی رۆما.

مۆزه خانه ی ئالاسکا له ئه مه ریکا.

مۆزه خانه ی به نیوبانگی لینینگراد له
پرووسیا.

بمگه پهنه

فیان سدیق - کهر کوک

وهلامی ژماره‌ی پیشوو

مه‌ته‌ل : کتیب.

رامان : ۱۱، کوی ژماره‌کانی دهره‌وه دابه‌ش ۳ بکه.

ریځ‌خستن، مه‌حوی

کام ولاتم، کوبا

گه‌یاندن، دهریای مردوو

شقاته، ته‌لیک له‌کویه‌که ده‌خه‌یته سهر ۳ ده‌بیټ به ۹۸-۳۳

وشه‌ی بزر : گه‌لاریژان

خه‌لات، پراوکه نییه ببوورن راوکه‌یه.

شروقه

ناوی گهوره‌ترین گیاندار له شه‌ش
پیت پینگه‌اتوو. نه‌که‌ر دوو پیتی
به‌گه‌می لاده‌ین ده‌بی به‌بانداریگی
بچووک. ره‌وانه‌وسان - که‌ر کوک

خاوه‌نی ټیمتاز

به‌دیان له‌محمد جریب

سهر پهرشتیار

عوفه عبدالرحمن

سهر نووسیار

محمد سعید زملکه

۰۷۷۰۱۳۱۰۵۴۲

numala_y@yahoo.com

جیگری سهر نووسیار

له‌به‌ر روستهم

به‌ریوه‌به‌ری هونه‌ری و نه‌خشه‌سازی

په‌روهر

perwer.cartoon@yahoo.com

تایپ

دلیر ره‌فیک

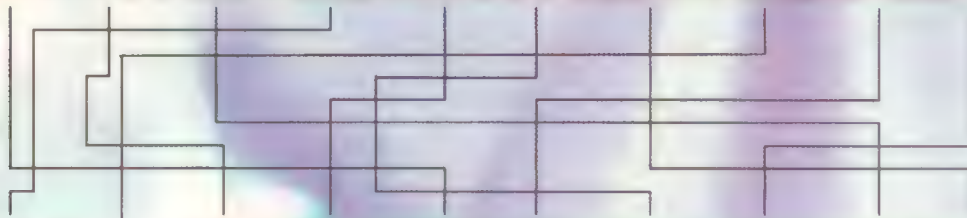
ناونیشان

که‌ر کوک - شه‌قامی کۆماری

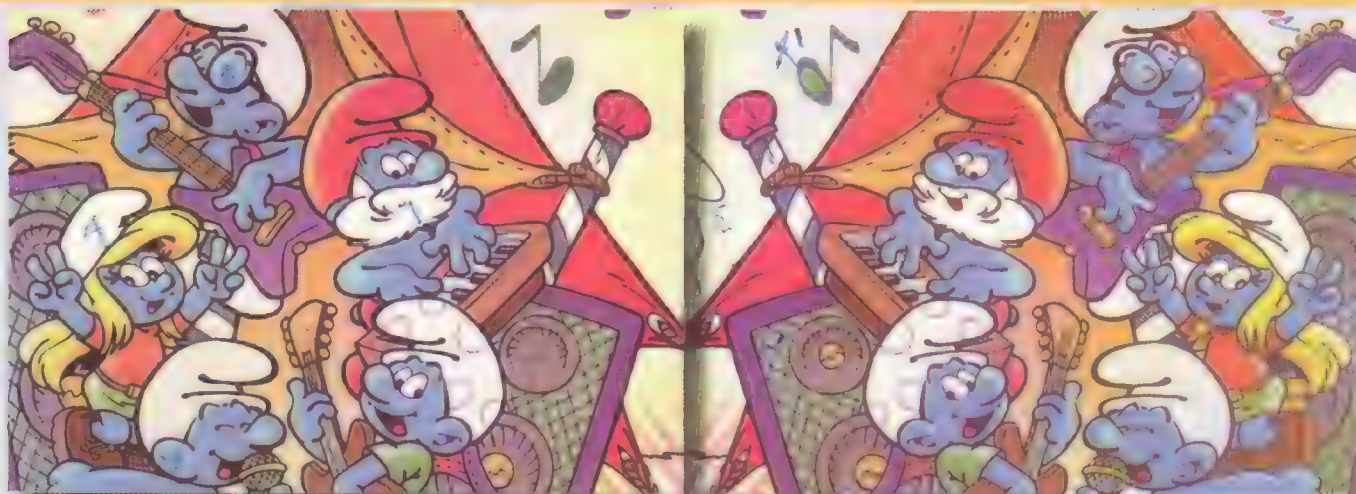
ته‌لاری صیدلی فخری

ر ه ت ز ن ٩ و ٥ ٩ ق

پروشہ جہار - سلیمانی

يارى شىء

جیگو رکی بہ یک تہ لہ سقارتہ
یکہ تا نہجامی ہاوتیشہ کہ
یکانہ سالارہ

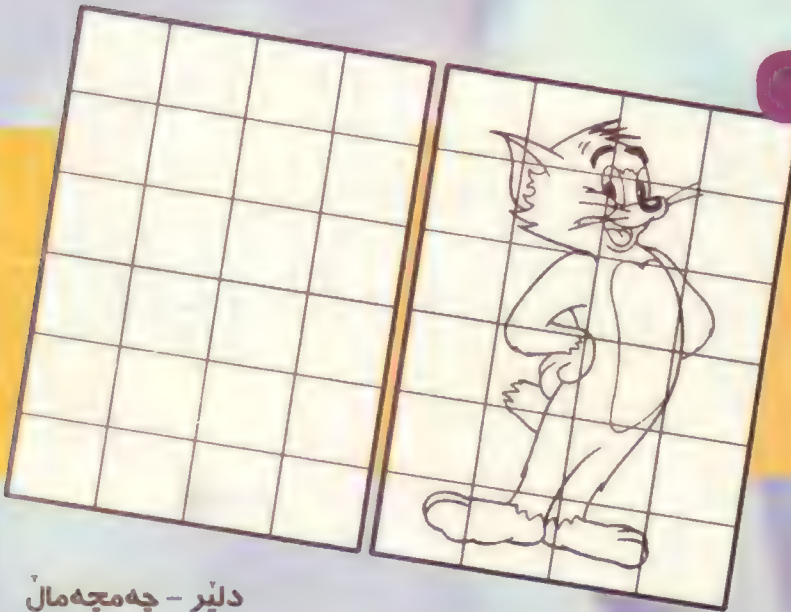
دوو باره وینهکه بکیشنه وه

جیگورکی

هیواحهسهن - نازادی

جیگورکی به دوو ژماره بکه
تا به ستوونی و ناسویی کوی
ریزهکان بکاته ۲۸

5	4	2	6	3	1
6	3	5	1	2	4
2	1	3	4	5	6
3	6	4	5	1	2
4	2	1	3	6	5
1	5	6	2	4	3

دلیر - چهچه مال

سیپهری پای ونبوه دیاری - کهرکووک

دهتوانیت بیدوزینه وه ؟

نیشانهی ههله یان
راست لهم رستانهی

خواره وه بده ههولدا تالان - عهرهت

- سه لآحه دینی ئه یوبی له تکریت له دایک بووه.
- روبن هوود له ئینگلته را ژیاوه.
- پهیکه ری نازادی له شاری نیویورکه.
- ئالای دهوله تی عه باسی رهش بوو.
- دریژی دیواری چین ۲۷۰۰ کیلومه تره.
- خیرایی دهنگ له چرکه یه کدا ۳۰۰ مه تره.
- ههنگ ۵۰ چاوی ههیه.
- فیل له ۲۰ کیلو زیاتر پوژانه خواردن ناخوات.

ههكار، ههردين،

ههژهند، ههژراوه،

ههسك، هانا،

هاهه، ههشار،

ههستيار، ههرسين،

ههژا، ههكار،

هامنو، ههژير،

ههقي، ههلو، هالان،

ههژان، ههژان.

وشه‌ی بزر

داستان - كهركووك

پاش ئه‌وه‌ی ئه‌و ناوانه‌ی لای
سه‌ره‌وه ره‌ش ده‌كه‌يته‌وه،
نئوی شارِكت بو ده‌مینِته‌وه
كه كیمیا‌بارن كرا سه‌ر به
سلیمانیه له‌حه‌وت پیتان
پیکهاتوه.

پاش ئه‌وه‌ی پیته‌کانی ئه‌م ناوانه‌ی لای خواره‌وه کویر ده‌كه‌يته‌وه ناوِكت بو ده‌مینِته‌وه
له‌چوار پیتان پیکهاتوه و هاواتای (ئارام)ه.
هیوا، سه‌ره‌نگ، كوژان، كاوه، كوِسردت.

ه	س	ن	و	ق	ا	ا	ه	ر	ك	ك
ه	ی	م	ن	ی	ق	ا	ه	ژ	ه	ك
ه	ت	و	ن	ن	ق	ا	ف	ه	ر	گ

كویر كرده‌وه

شوخان ئه‌حمه‌د-ته‌كیه

هونه‌ری ده‌ست

شه‌مال شوکور - كهركووك

گوتای ژیان چیه ؟

گوتەى گەلان

عیدان جەلال - بەغدا

گوتەى خۆش و ناسک دەرگەى پۆلەین دەکاتەوہ تورک

هیچ نەگوتن لە گوتەى بى جى چاکترە ئینگلیز

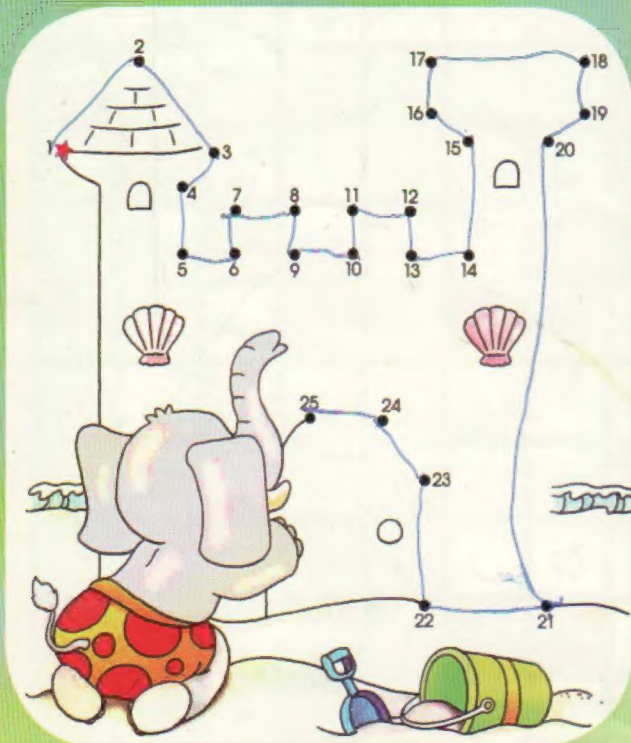
شەرى بى ئاوەز چون میوہى سەرمابردوو وایە فەرەنسى

خوا لە گەل هیزدا نییە، بە لکو لە گەل راستیدایە پرووسى

نەینى خۆت بە خزمە تکارە کەشت مەلى یابانى

لەواوم بکە

نەجات عەبدوللا - کەرکووک

سودوکو

هيوامەلى - چەمچەمال

		6			3
	2	5	1	6	
			5		2
2			4	1	
	3	1	6	2	5
		2			1

تۆرى سودوکو پێکھاتووہ لە ۳۶ چوارگۆشەى بچووکی و ۶ لاکیشەى گەورە. نەوہى پێویستە لێرە لەسەر تۆ چوارگۆشەکان بەژمارە (۱-۶) پڕبکەیتەوہ بەمەرجیک هیچ ژمارەىک لە ریزی ناسۆی و ستوونى لاکیشەکاندا دووبارە نەبێتەوہ.

ماتماتیک

چنار نورەدین - سەر سەنگ

بە پێی تۆماری نەخۆشخانەى شارۆچکەیهک ۱۸۰ کەس
بە نەخۆشیی جۆراوجۆر و ۱۳ کەسیش بە ڕووداوى
هاتوچۆ مردبوون لە سالیکدا. بەشى لەدایکبوونی هەمان
نەخۆشخانە لە هەمان سالدا لەدایکبوونی ۲۳۱ مندالبوونی
ئاسایی و ۴ حالەتى دووانەیان ڕاگەیاندبوو. ئایا دەزانی
ژمارەى دانیشتوانى ئەو شارۆچکەیه لەو سالەدا چەند
زیادی کردوو.

بیرکاری

حسین عەلى - سلیمانی

پیرەژنیکى کوێر، چوار دەنگ حەبى هەیه، دووانیان سوور و دووانەکەى
تر سەوزن. دەبێ لە هەر ڕەنگێک تەنیا حەبێک بخوا، و ئاتا دوو دەنگ
یەكی سوور و یەكی سەوز. ئەگەر وا نەکا گیان لە دەست دەدا. وەك
دەشزانن کوێر ڕەنگەكان جیا ناکاتەو. باشە پیرەژنە کوێرە داماوەكە
چى بكا لە كاتیكدا كەسى لا نییه و حەبەكان لە قەبارە و بۆن و تامیش
هیچ جیاوازییەكیان نییه؟

دەستى ژمارەى پێشوو

	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	
1							م	ا	ل	ه	س	1
2							ب	و	ل	ب	و	2
3							ن	ا	س	ئ	ی	3
4							ن	ه	ب		م	4
5						ش	م			ش	ا	5
6			ه	ه	و	ر	ا	م	ن		ن	6
7		ب	ه	ك	ر		ر		و	ا	ی	7
8		ی	و			ا	ی	ر	و	ك	د	8
9		ش	ل	ب		ن			ه		ر	9
10		ك	ی	ا	د		ت	ی	ر		ا	10

وشى يەكتىر

ستونى

10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	
										1
										2
										3
										4
										5
										6
										7
										8
										9

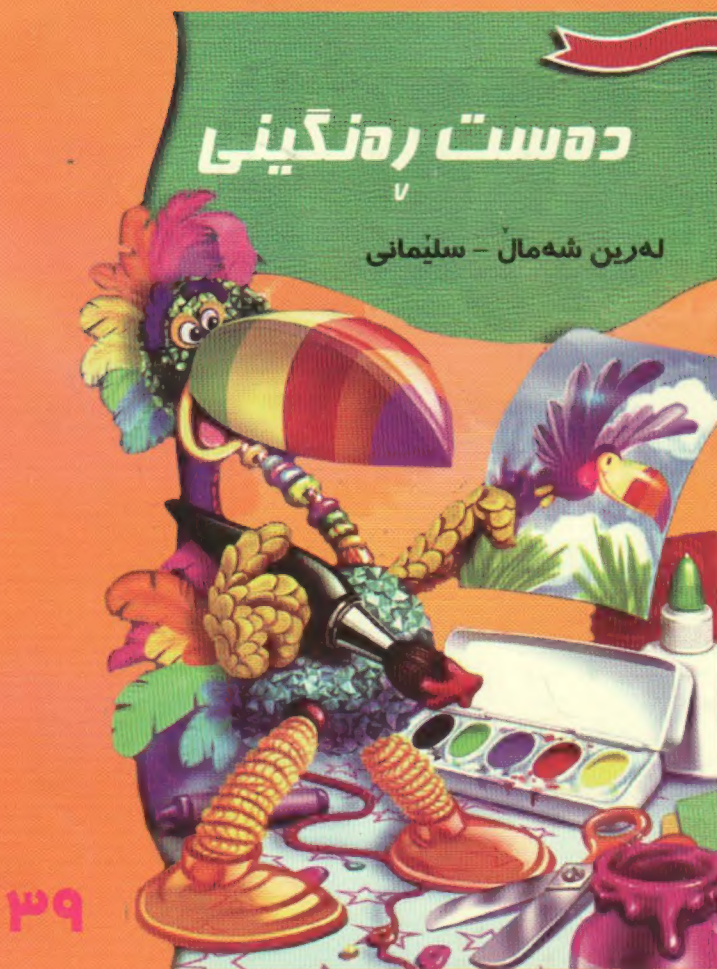
- ۱۱- كالك - ديوانه.
- ۲- پيچەوانەى ژن (پ) - تەماشاکەر(ت).
- ۳- بۇ - كورتکراوہى ئىسماعيل (پ) - در(پ).
- ۴- شارىكى سعودىيە - خۆزگە.
- ۵- نەرمونيان - سەبر(پ).
- ۶- ساکار.
- ۷- بالندە(ت) - گەرە.
- ۸- ناوى ياريزانىكى رەش پىستى يانەى ئىنتەرمىلانە(ت).
- ۹- ناوىكى كورانەپە(پ).
- ۱۰- وەرزيكى سالە.

ناسۇپى

- ۱- ناوى مانگىكى كوردىيە. ۲- ھەموو كەسىك ھەيەتى. ۳- بىنى - كانزايەكە. ۴- لوت (پ) + پىتيكە.
  - ۵- نيوہى مەرۇ - پىتيكە + ناوىكى كچانەى عەرەبىيە(پ). ۶- شارىكى كوردستانى رۇژھەلاتە(پ) - گياندارىكى خشۇكە(پ) - نەخىر. ۷- نىشتيمان(پ). ۸- ماستى لى دروست دەكرىت + سەوز بوو - سى پىت لە ئەوروپى.
  - ۹- گەمە(پ) + پىتيكە - زمان. ۱۰- ناوى ھونەر مەندىكى كۆچكردوى شارى سلىمانىيە.
- تېيىنى :** ھەوتى سەرورژىرى وشەكان لە نووسىندا گرفت نىيە. - (پ) پىچەوانە. - (ت) تىكەلاو.

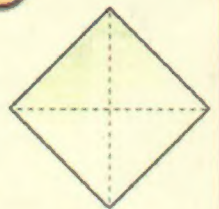
دەست رەنگىنى

لەرىن شەمال - سلىمانى

ھەنگاوى كار

كاغەزىكى چوارگوشە ئامادە بىكەو بەم شىوہىە بىنوشتىنەوہ .

بەلەمى
كاغەزى

